

LO GERONÉS

PERIÒDIC D' AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. 1 pesseta trimestre
Fora... 1'25 id. id.
Estranger. 1'50 id. id.
Un número 10 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se n' donarà compte en lo Setmanar.

Any VI.

Dimars 15 d' Agost de 1899

Núm. 264.

Lo Dret Civil Geroní. - Cartas Obertas

Srs. D. Joan de D. Trias y Giró y D. Marian Bassols.

VII.
Jurisconsults distingits y Senyors de la consideració nostre: entre 'ls indicats punts de vista que referents al dret geroní en la passada carta senyalarem, y que 'ns falten desenrotllar més ó menys lleugerament, s' hi troba 'l de la extensió territorial del mateix dret. Punt verament importantíssim y qu' hi ha que precisar pera que s' aprehi que 'l element territorial geroní es molt extens y remarcable dintre del Dret civil de Catalunya.

De lo qu' hem dit fins aquí se dedueix que 'l conjunt total de las institucions civils del dret peculiar de la regió geronina té una aplicació desigual en quant a la capacitat pera usarlas ó practicarlas. Unas tenen una observancia més extensa ó general y unas altres la tenen restricta ó purament local. A lo que podriam anomenar existencia d' un dret comú geroní integrat en las primeras; y d' un dret local format per las segonas.

Es necessari que s' fassi aquesta distinció, perquè correspon a un estat de cosas positiu y real y es filla dels fets establerts. Aquestas modalitats son una manifestació biològica de l' activitat jurídica de la conciencia colectiva de las comarcas geroninas.

Aném a veure ab benevolencia de V. V. los graus d' aplicació de cada element de dret geroní en sa relació ab el territori. Presenta donchs en quant a llur observancia dos aspectes: l' un revestit de un caràcter comú regint en tota la Diócesis, y altre local ja per lo que s' observa en la ciutat capital de la regió, ja en diferents localitats ó encontradas de la mateixa.

Lo dret comú es lo quin s' aplica a tota la provincia històrica, y per tal s' entenen las costums de la ciutat que a ella s' extenen. Ja ho digué Fontanella en la decisió notada en cartas anteriors, que las costums de la Ciutat s' observan en tota la Diócesis; *consuetudines gerundenses servantur in tota Diocesis pro lege*.

Indirectament fou fet extensiu lo dret local de Gerona a gran part del Bisbat, per disposició real. Lo rey En Martí I Humà fou lo quin a n' axó contribuí, en quant preceptuà en una disposició de sa munificencia reyal otorgada a nostra ciutat (1), que en avant estiguessin baix la jurisdicció del Veguer y Batlle de Gerona, y dependissin d' ells totas las demés veguerias y batllias de la provincia històrica que s' redimissin de potestat feudal; ab lo qual es de creure lindrián aplicació en ellas desde allavors las costums y practicas civils propies de la ciutat.

De tots modos lo testimoni del gran Fontanella es ben eloqüent y no dona lloch a dubtes; afegint nosaltres que, al nostre entendre, sols s' ha de referir a las costums compiladas que han sigut escrites, ja que, hi han costums que aquí venen practicantse, com las referents als contractes privats celebrats en els mercats y altres, que las conceptuém exclusivas de nostra ciutat mentre no s' probi llur existencia, del modo que s' ha de probar la costum segons de mana Socarrats lo profont comentarista del dret consuetudinari català, en altres llocs del Bisbat.

Aixó n' obstant té una excepció, y es per lo que fa referencia a las disposicions privilegiadas de caràcter civil. Los reys d' Aragó al donar franquesis a certas poblacions geroninas en pach de serveys prestals, espontàneament ó en aplicació otorgadas, concedian, al exemple de lo que feyan ab Barcelona, ciutadania geronina y honors de carrers de Gerona a poblacions de la nostra regió las quals per aquet fet, no sols tenian dret a disfrutar de sos privilegis, sino que també de tolas sas costums. Y aixó succehia altres vegades per virtut d' una ley.

Per dos títols donchs, va ferse extensiu lo dret de Gerona a las poblacions aludidas. En virtut de lley acordada en Corts ó per motiu de privilegi reyal. Pel primer motiu, a la Vall d' Amer deu observarse la lley de Gerona, segons disposa la Constitució 16, tit. 2.º lib. 3.º Volum. I de las Constitucions de Catalunya (1) per la qual lo veguer, sots-veguer jutje ordinari y demés funcionarios de nostra ciutat poden exercir jurisdicció en la dita vila y sa vall, perquè encar que disfrutessin d' un privilegi d' exempció queda derogat en esta lley «per esser aquell contrari al que ja tenia concedit la ciutat de Gerona per lo respectiu a los lluicions de las vilas, llochs, parroquias y termes de la vegueria y Bisbat de Gerona». Així mateix, la Vall d' Aro, S. Feliu de Guixols y Cassà de la Selva hi están subjectes, a nostre dret, per la constitució següent que s' la 17 dels citats títol, llibre y volum de las Constitucions de Catalunya (2), disposantse en ella que la Vall d' Aro deu dependre de S. Feliu de Guixols que s' diu ser part y membre de la ciutat de Gerona, n' obstant privilegi que tingues en contrari. (3)

Y en virtut de privilegi algunas de las poblacions referidas, además de las lleys ben expressivas qu' hem exposat, molt anteriorment a n' ellas ja hi tenia aplicació lo dret civil geroní, administranthi justicia los magistrats, oficials y tribunals de la nostra ciutat.

A n' aquest objecte, per lo que confirma nostre assert, son de notar varis privilegis reys que a continuació enumerém. Per ells las ditas poblacions de S. Feliu de Guixols y Cassà de la Selva tenen la mateixa lley de Gerona.

En efecte, lo gran rey En Pere III de Catalunya y IV d' Aragó otorga que pel major llustre de la ciutat immortal y en benefici de las poblacions que s' agregavan, s' hi unissin las repetidas vilas de S. Feliu de Guixols y Cassà de la Selva. Aquesta concessió fou confirmada pel mateix rey en 9 Juny de 1386 considerantse als vehins de las ditas vilas com a ciutadans de Gerona y gosant de sos privilegis, prerrogativas y costums sols ab algunas restriccions. (4)

En quant a S. Feliu li fou ratificada aquesta extensió del dret de Gerona, concedintli D. Joan I en 31 Deembre de 1389 lo poguer usar del privilegi de Pere II respecte a la introducció del *Recognoverunt* a Gerona, ab lo que disfruta aquella villa desde allavors dels privilegis y usos de Gerona y de Barcelona (5). Confirmà aquet privilegi Don Felip II als 26 Novembre de 1585. Per últim ratificà tots los privilegis de S. Feliu de Guixols y li corroborà son dret al disfruyt dels privilegis, furs y costums de Gerona, anomenantlo port y carrer de nostra ciutat lo rey D. Felip III en una pragmática del mes de Juny de 1599.

Podem donar altre proba de sa extensió paulatina per virtut de privilegi. Per disposició singular lo dret consuetudinari de Gerona, comprés en éll privilegis y costums, fou fet arribar a dos llocs del arxiprestatge ó mellor oficialitat de Gerona y dins s' antiga vegueria. Ens referim als llocs y parroquias de Viladesens y Fallinas. En 16 de Setembre de 1384 lo rey D. Pere III donà a nostra ciutat la jurisdicció de las batllias y de las poblacions citadas, fentse ab tal motiu aplicable en ells lo nostre dret, ja que 'ls magistrats d' aquesta ciutat eran los qui hi tenian d' administrar justicia. (6)

Aquestas son las poblacions y comarcas que per lley ó per privilegi disfrutaban de l' observancia del dret consuetudinari geroní, en tota la integritat de sos elements.

(1) Es el capítol de cort n.º 5 donat per Ferrán II en las Corts de Monçó de 1510.

(2) Capítol de cort n.º 7 de la mateixa Assemblea lleyislativa.

(3) Concorda aquesta lley ab la Constitució 10, tit. 26, lib. 1.º Volum 1.º de las Constitucions de Catalunya, qual precepte es confirmatori de lo que s' ha dit en lo text, y per la qual lley donada en las Corts de Monçó de 1533 se derogà qualsevol privilegi real ó privilegi posterior a la constitució referida en el text de 1510.

(4) Podem veure aquests privilegis en el Llibre vert de nostre Arxiu Municipal, fols. 132 y 157 retro.

(5) També se troba copiat en lo sobredit Arxiu - Llibre vert - fol. 102.

(6) Mateix Arxiu - Llibre vert. fol. 155.

Per la práctica y per las unificacions dels tribunal reals de justicia s' anà fent extensiu lo nostre dret purament local; molt més se propaga desde que 'l feudalisme minvava en sa forsa política, romanguent al fi un dret comú geroní per tot lo bisbat com nos digué en Fontanella en lo passatge més amunt copiat.

Y així per exemple en los lluismes ó llaudemis ab relació a sa percepció y al modo de computarse hi ha un dret igual y comú en tot lo Bisbat, com fa notar lo Sr. Vives y Cebrià (1) y hem vist comprovat en un vell alegat probablement del passat segle ab eixas expressivas paraulas: «*extra fines Episcopatus servantur etiam Consuetudines Gerund. in aliqua parte, id est, ad computandum laudimium.*»

Després de lo manifestat, creyem convenient exposar quelcom sobre la extensió territorial de la provincia històrica, tant diferenta de l' administrativa ó burocrática creada pels governs de Madrid en 1837; cosa molt útil pera saber fixament ahont comensa y ahont acaba, ahont regeix en una paraula lo qu' hem anomenat dret comú de Gerona; confrontacions que deuen ésser ben precisadas en l' Apèndix en projecte, pera saber quins deuen ser considerats com a geronins als efectes de la capacitat personal pera poguer disfrutar dels drets civils que en aquell los hi siguin regonéguts, encare que no fos més que com a via d' excepció.

L' antich Bisbat geroní, abraça casi la totalitat de la provincia administrativa de Gerona, part de las de Barcelona y Lleyda, y confronta ab las Diócessis de Barcelona, Vich, Solsona, y Seu d' Urgell. Està dividit en sis arxiprestatges que son los de Gerona, Figueras, Olot, La Bisbal, Santa Coloma de Farnés y Arenys de Mar, comprenhent un total de 364 parroquias y 21 sufraganeas ó curats anexos. En tots aquets 385 llochs y poblacions regeix y està en vigor lo dret comú geroní, ó sia lo códich compilat de sas costums escrites.

Enfront d' aquest dret general, s' aplican, com tenim per demés repetit, drets locals que disfrutaban las poblacions esmentadas en nostras cartas anteriors. Lo de Castelló d' Ampurias es propi de tot lo comtat ampuritá (2); lo de Peralada comprén tota la encontrada de Rocaberti y la Baronia de Navata alcansant també Recasens, La Junquera y S. Llorens de la Muga; lo de Besalú regia en tota sa vegueria composta de 44 pobles, y l' d' Amer devia extendres a tota la encontrada formada per la vall natural y geogràfica.

Las poblacions que conservan privilegis de caràcter civil, dit está que sols tenen observancia en son terme municipal, ja que es vulgar lo principi de que 'ls privilegis s' aplican é interpretan restrictivament, a menos que per altre disposició singular s' hagin fet extensius a altres poblacions vehinas. Ne gosan de propis, Torroella de Montgri, Banyolas, Olot y Agullana.

Los demés elements consuetudinaris de dret geroní, com las practicas maritimas, ben óbvi es sols son d' aplicar en los llochs que per lley de naturalesa poden tenirhi observancia, ó sia en las costas geroninas.

Aquesta es la extensió territorial que presentan los elements consuetudinaris del dret civil geroní, que V. V. molt bé saben, y tothom pot compendre que no es del menos reduhit. Es si, lo dret propi nostre dintre de las lleyis especials de Catalunya lo quin té àmplia aplicació en més extens territori de nostra terra, fora del *Recognoverunt* ó dret privilegiat de Barcelona, qu' avuy dia pot sostenirse ja 'l criteri d' ésser dret general del Principat. Y ho es molt més encare que 'l de Tortosa que no passa del limits de son partit judicial, mentre que las fronteres del nostre entran dintre tres provincias catalanas y s' aplica en uns vuyt partits judicials.

Raho de més, pera que sigui tingut en compte en la redacció del Apèndix del dret nacional de Catalunya, essent

(1) En sa traducció castellana dels Usatges y Constitucions de Catalunya.

(2) En sos limits moderns tal com l' ha tingut la casa de Medinaceli.

(1) Per privilegi de 16 Janer de 1399. - Llibre vermell. - fol. 102. - Arx. Munic. de Gerona.

com es ell element tant important y extens; cosa que tot aymant del dret peculiar nostre espera ab vivas ansias, quin desitj de conservació s' ha vist manifestat en diferents ocasions y sempre que s' ha tractat de reformar lo dret de Catalunya, com veurem en la propsegüent.

Ab los mateixos motius, nos repetim de V. V. ab tot respecte S. S. q. l. b. s. m.,

JOAN BIA. TORROELLA.

INTERVEVIAT

M' estava en lo meu despatx embegut en la lectura d' un tomo darrerament arribat d' una obra interessantíssima que s' enmotlla de plé ab les meves aficions, sens recordarme per res ni que existís la política, quan entra la minyona y me diu: — Hi ha un senyor que l' demana — M' axeco de mal humor y m' dirigexo a la sala, ahont trobo sentat, gronxantse en un balanci, un subjecte qu' al veure m' se posa dret y allargantme una tarjeta de recomanació m' pregunta: — ¿Es vosté fulano de tal? — Servidor, responch (tot passant los ulls pel contingut de la tarjeta que m' entera de que l' meu interlocutor es redactor d' un periódich) ¿qué se li ofereix? — Ja veurá, desitjo saber la seva opinió sobre l' Regionalisme. — Ni que m' haguessen tirat una galleda d' aygua á sobre. ¿Perxò havian vingut á destorbarme? ¿No ho sab tothom lo que penso del Regionalisme? — Dispensi, li vaig dir, tot lo que li podria explicar si volgués ferho, que no vull perquè aborreixo ls interviews, ho tinch consignat per escrit ab la meua firma en Lo GERONÉS: allí ho trovará, sens exposarse á ferme dir lo que no haja de dir y sense cap perill de que l' desautorisi si sab llegir bé. Lo meu parer es que l' home no deu parlar may per boca d' altri, sobre l' qui poguer fer recaure la responsabilitat de les seves opinions ab la excusa de que han sigut mal interpretades, y, además, que deu exposarles quan a n' ell li vé bé y no quan li agrada ó convé á qualsevol que escriu ó publica periódichs ab lo fi principal si no exclusiu d' explotar una industria com qualsevol altre. Axís, donchs, dexim en pau y vegi si troba algú que pensi d' altre manera y li permeti omplir les cuartilles que té compromís d' escriure. — ¿Vostés creuen que s' vá donar per entés? ¿Ca, no senyor! Donantseles de maliciós y ab pretensions d' axerit (y per cert que l' seu exterior no revelava ni l' una cosa ni l' altre) — Veu, com ja m' ha dit quelcom — afegi, sense mostrar disposició d' anarsen — ¿Hi ha á Gerona molts catalanistes? ¿Quants socis son al Centre?... etc. etc. — La veritat, ni menos ho sé; de catalanistes n' hi ha més dels que se n' diuen, preguntihó á n' algú que li puga respondre; pero vagi ab cuydado: aquesta es una ciutat burocrática; lo número dels que cobran es inacabable, y com d' ells ne viuen molts, segons ab qui parli li dirá menys lo que pensa que lo que interessa á la seva butxaca. — Estiga bó. — Passihó bé.

L' endemà l' periódich publica l' interview y m' quedo admirat de llegir que m' vaig explicar sobre axó y alló altre, que penso d' aquesta y d' aquella manera y que vaig causar al reporter l' efecte tal ó qual.

Axís s' escriu la historia.

Pero, d' una manera ó altre s' han d' afanyar tres ó quatre pessetones. En que sia importunant al pròxim.

Y.

HISTORIA DE LA DOMINACIÓ ESPANYOLA

«Encara subsistían las antiguas dignidades municipales, pero sense altras atribuciones (com ara) que las de satisfacer las exorbitantes exigencias del fisco, qu' era l' objecte de todas las midas y del que s' derivaban tots los erros, todas las miserias. Impuestos establecidos ab insensata avaricia, assecavan las fonts de la prosperitat pública, castigavan la industria y feyan desmayar á la agricultura. S' arrendavan ó ventan diferentes rendas (com ara), creantne expressament de novas... se obligava als comerciantes á deixar diner, se gravavan las personas y els bens del extrangers, se cometían robos en los banchs públicos, constituhits ab depósitos particulares, de manera que, agotat lo capital reproductiu, los molts ganduls y ls forasters vivían á costa de las fatigas del curti nombre d' homes travalladors. L' obrer més insignificant se veyá sub-

gecte á una contribució de vint escuts (com ho vol fer en Villaverde); tot objecte de consúm, tot producte, sufría impuestos enormes, fins al grau de cessar las manufacturas, quedar los camps sense cultivar, plens de deutes los municipios y veures precisat á cada moment lo Estat á dirigir queixas al apartat monarca, que no las escoltava.

A Toscana estava tot regularisat per medi de decretos y prohibicions: se determinava quinas plantas debían cultivarse, com debía pastarse l' pa, no s' permetía eixir del país pera guanyarse la vida, un dia s' prohibía filar estams y llanas y al cap de poch anys se tornava permetre veyent que era imprescindible, igualment se prohibía coure ls guisasts ab murtra y al cap de poch temps s' alsava la prohibició. » Cessar Cantú. Dominació espanyola á Italia.

Y bé: ¿quina diferencia hi troban nostres llegidors ab lo qu' está passant ara? Aixó s' feya dos cents vuyt anys enrera á Italia quan hi governavan los espanyols, en lo centre d' Europa, en la Europa ja més ó menos civilizada, però havent alcanstat algunas naciones graus d' esplendor, en quant al estat material, que no ha pogut arribarhi may la Espanya. Ara calculin lo que succehiria en las colonias del gran imperi espanyol, que s' han perdut todas per las mateixas razones que se perdé Italia. En Romero Robledo en cap y la caterva de polítichs que l' acompanyan en la darrera jornada, ¿que n' poden estar de satisfets y orgullosos! han sabut conservar íntegrament la tradició espanyola fins la hora solemne del gran daltabaix; haurán mort irrepentits, com los reus que no s' volen confessar. Que no se ls donga terra sagrada.

(De L' Olot.)

Noticies

Oficials

AYUNTAMIENTO. — Sessió del 9 d' Agost. — (2.ª convocatoria). Reunits 14 Concejals baix la presidencia del primer tinent d' alcalde Sr. Carreras, prengueren los següents acorts: Aprobar la acta de la sessió anterior fent constar la protesta los Sres. Tor, Garriga (J.), Ciurana, Portas, Bonmati, Figueras, Pol y Casals, de que no s' permeti per l' alcaldia que als Concejals s' enterin de la acta antes de firmarse. Aprobar comptes d' import total 531' 53 pessetas. Se doná compte de un ofici del Alcalde manifestant tenia de ausentarse per alguns dias. Concedir permis pera edificar una casa á D. Miquel Vidal. Aprobar lo dictamen de la Comissió de Foment agregant á nostre ciutat lo poble de Sta. Eugenia en lo relatiu á la primera ensenyansa, senyalantli la paga de 100 pessetes anyals. Nominar una Comissió composta dels Sres. Alcalde, primer tinent y Garriga y Mundet pera que vagi á Caldas á saludar al Sr. Ministre de Gracia y Justicia. Donar un vot de gracias y simpatia al General Pérez Clemente que ha de abandonar dintre poch aquesta ciutat.

La Agrupació protectora de la ensenyansa catalana, dirigintse als poetas catalans, diu lo següent:

Havent acordat aquesta Agrupació publicar en lo propi vinent curs una nova tanda de llibres para la ensenyansa en nostras escolas, y projectant que sia l' primer d' ells un de felicitacions en vers, se complan en convidar als poetas de nostra terra que desitjin colaborar al mentat llibre, entenent que contribuirán á fomentar en bella forma la regeneració de nostra Patria.

Las bases sobre las quals deurán escriures las composicions poéticas son las següents:

1.ª Tant pel número de sos versos com per sa rima, será completament lliure la forma de las felicitacions; mes, per lo general, deurán contenir de quatre á vint versos y consonantals.

2.ª Es de rigor que reuneixin un caràcter verament infantivol, per lo que serán aquestas principalment preferidas y acceptadas; no obstant y aixó, també serán admesas aquellas que per son mérit y estructura puguin esser adoptadas en las felicitacions recitadas ó escritas per adolescents.

3.ª Podrá mentarse á intenció del poeta ls diferents graus de parentiu que vulgui pera sas composicions, pogueñse combinar, ab lo cambi d' una paraula ó d' un vers aquellas que puguin esser dictadas indistintament al pare, avia, tia, etc.

4.ª A tots los poetas que tinguin á be enviar llurs composicions y mereixin esser insertadas en lo llibre, la Agrupació ls n' hi regalará un tomet especial ab la corresponent dedicatória, ja que no d' altra manera li es possible recompenar aquest servey.

5.ª Un Jurat especial s' encarregará de la recolecció, triant las més apropiadas y perfectas d' entre todas las que s' envihin, ja anónimas ó bé firmadas, á aquesta direcció, Sant Honorat, 9, primer, per tot lo dia 15 del vinent més d' Octubre.

— S' ha prorrogat fins al dia 25 del pròxim setembre lo terme pera la admissió de composicions en lo concurs obert per nostre colega «La Nació Catalana» pera premiar ab una fals de ferro y or, la mellor lletra que s' presenti pera l' himne nacional catalá Los Segadors.

— Los arqueòlegs y enginyers belgues D. Enrich y don Lluís Siret, han regalat al Museu de la R. Academia de Ciencias y Arts de Barcelona, una colecció d' objectes prehistòrichs de las edats neolítica y del bronz, recollits per ells en las covas d' Argar. Correspón aquesta rica colecció, que conté armas, utensilis, adornos y cerámica, al tranzit entre la pedra pulimentada y l' bronz en lo Sudest d' Espanya.

— La setmana passada va morir en aquesta ciutat don Jaime Rovira, pare del porter de la Delegació d' Hisenda D. Benet, á qui acompanyem en lo sentiment.

— La Junta permanent de la «Unió Catalanista», á petició de varies Asociacions, Agrupacions y periódichs, ha convocat lo Consell general de Representants pera l' dia 20 d' Agost, á las 3 de la tarde, en lo domicili social de la «Unió», al objecte de deliberar y resoldre sobre ls extrems següents: Proposició de diferents colectivitats relativa á la expulsió d' un soci; Admissió de socis colectius é individuals; Proposició referent á que s' investigui si tots los elements adherits á la «Unió» son dignes de serhi.

— Se trevallava pera constituhir agrupacions catalanistes á Santa Perpetua de Moguda y á Caldes de Montbuy.

La Junta organitzadora de la d' aquesta última població ha determinat celebrar lo darrer diumenge d' aquest mes un meeting de propaganda, que servexi de preparació á la festa inaugural de la Agrupació catalanista que tindrà lloch un dels dies de la festa major.

— La Junta de la Agrupació catalanista del Vallés s' ha constituhit en la següent forma: President, D. Francisco Torruella y Ballonga; Vis-president, D. Joseph Sorribas y Prat; Tresorer, D. Lluís Pagés y Ricart; Vocals, D. Joan Soler y Ribolleda y D. Francesch Durán y Sans, y Secretari, D. Josep Bonet y Torra.

Hem tingut ocasió de veure l' sello que l' Colegi de Metjes de la nostra provincia ha fet gravar pera ls certificats que en lo successiu hagin d' expedir los metjes (y que es obligatori en diis documents en virtut del R. D. de 12 d' Avril de 1899) que es molt elegant y bonich. Lo que trovem es que tant mateix lo Colegi n' ha fet un xich massa, al senyalarli l' preu de tres pessetes, puig si s' té en compte l' del paper sellat y la frecuencia ab que per qualsevol cosa s' exigeixen certificats facultatius, aquets resultarán pera tothom una carrega gravosa y pera ls pobres desproporcionada é insuportable.

— Llegim en La Renaixensa que dintre poch se creará á Vich una Agrupació Catalanista deguda á la iniciativa d' alguns joves entusiastas pels nostres ideals.

— Dissapte passat va inaugurarse lo lloch de refrescos que ha establert lo conegut industrial D. Jaime Torras en lo passeig central de la Devesa. En ell hi trobaran tots los concurrents tota classe de begudas, servintse fins á las dotze de la nit tots los dias. Iluminan lo passeig en lo seti ahont está situat lo café dos focos voltaichs de gran potencia. Agrahim al Sr. Torras l' invitació que ns feu pera assistir al refresch ab que va obsequiar á la premsa.

— L' arquitecte municipal avisa que l' pont de ferro de St. Agustí no ofereix seguretat en lo cas d' aglomerarhi molta gent, fins que estigim acabadas las obras que s' estan fent. Si no ofereix dit pont seguretat, no atinem á que conduheix l' avis, donchs que per evitar qualsevol desgracia sería de sentit comú que s' privés el pas.

— Se diu que n' lo certamen literari organizat per l' Associació L' Escut Emporita de La Bisbat, ha obtingut la Flor Natural, el jove é inspirat poeta, D. Joan M. Guasch y Miró, y l' premi del Jurat, ofert á una poesia patriótica, al notable escriptor D. Joaquim Ruyra y Oms.

Entre ls autors que s' diu que han sigut agraciats ab accésits, hi han els senyors Novellas de Molins, Francisco Maymó, Mossen Garriga y Boixader, y Canellas.

— Acabem de llegir que s' ha presentat á Oporto, Portugal, la peste bubónica. Si es així qualsevol mida de precaució que dicti l' Govern pera privar la propagació á Espanya de tant terrible flagell, será poca: ni l' cólera ni la febre groga poden compararse als estragos que causa aquella peste.

— La nostre institució dels Jochs Florals, iniciada y trasplantada enguany en la culte Alemanya pel distingit conreñador de les lletres Sr. Fastenrath, va á extendrers molt aviat en lo nou mon per iniciativa de nostre compatriota D. Ricart Monner y Sans. L' «Institució Americana» d' Adrogué, República Argentina, acaba de publicar lo Cartell dels que s' celebrarán á Buenos Aires l' últim diumenge del mes de febrer del any prop vinent, al quins se convidá á concorrehí á tots los escriptors en llengua castellana: lo plasso d' admissió de composicions finirá l' dia 15 de Janer, y aquestes han de remetre al Secretari del dalt dit Institut, F. C. S. (República Argentina). La idea de nostre compatriota ha sigut perfectament acollida, essent tres los premis ordinaris oferts y seize ls extraordinaris, notables alguns d' ells per la seva riquesa y per la significació dels ofertors, entre ls quins s' hi comptan los Ministres d' Espanya en aquella República y en la de Montevideo, la Cambra Espanyola de Comers, los Bisbes Auxiliars de Buenos Aires y de La Plata, lo Centre Catalá, y altres moltes corporacions particulars y periódichs.

No sentnos possible publicar lo Cartell per la seva molta extensió, podrán consultarlo aquells á qui interessi en la Secretaria del Centre Catalanista de Gerona.

— Dilluns de la passada setmana arribá á Caldes de Malavella lo ministre de Gracia y Justicia, Sr. D. Manel Durán y Bas, essent rebut en la estació de dita vila per las Autoritats locals y numerós concurs de las persones més visioses de la població y colonia estuñenca. L' acompanyavan lo Sr. Governador civil de la provincia y l' president de la Diputació provincial. Durant la seva estada, es molt visitat per entitats oficials y amichs particulars, lo que no li priva de dedicar al treball bona part del dia. Diu un diari local que anirá á visitar-lo á Caldes, lo nou Bisbe de Barcelona Dr. Morgades, ab quin motiu es facil arriui fins á la nostre ciutat. Molt nos complauria, com y també que les aygues de Caldes sien profitoses pera la salut de nostre eminent compatriota.

— La companyia del ferrocarrils del Nord d' Espanya ha determinat establir en los trens la il·luminació eléctrica.

ab caracter definitiu. Es una millora que desitjariem veure introduïda en los trens de la companyia de Tarragona, Barcelona y Fransa.

En la festa major de Sant Feliu de Guixols, celebrada en los quatre primers dies d'aquest mes, lo casino *La Constancia* conegut per lo *Casino dels Noys*, prengué l'honor de que la bandera catalana onejés en la fatxada de son edifici com aixís mateix en lo embalat.

Ab aqueixa seran dos las banderas catalanas que volen parlar a Sant Feliu, seguint l'altre la que el bon patrici N. Rafael Patxot té en son magnífich observatori.

Al felicitar a la joventut de *La Constancia* per aquesta prova d'estimació envers la nostra verdadera patria, los hi recomanem que l'usin per sempre la nostra bandera, encara que s'enfadin los americans retirats, puig que al cosat de la nostra qualsevol altre hi sobra.

Nostre estimat amic y col·laborador don Salvador Albert, recient encara el dol per la perduda de sa filla, acaba de sofrir una nova perduda, la germana donya Estrella, morta a Palamós la setmana passada. Rebi la expressió de nostre condol, desitjantli la necessaria resignació en la pena que està passant.

L'Associació Regionalista *L'Escut Emporità* de La Bisbal, s'ha traslladat a un nou y espanyol local, en el quin trobaran los socis grans comoditats. Sembla que hi ha el propòsit de organitzar una gran biblioteca en la que hi haurà totes las publicacions regionalistas d'Espanya y premsa diària, excluintse tots los diaris de Catalunya escrits en castellà.

A Barcelona s'obrirà dintre poch un col·legi català per a senyoretas baix l'advocació de la Verge de Montserrat. Així ho diu nostre estimat company *La Renaxença*.

A Lleyda s'estan fent treballs per la constitució de una Agrupació catalanista. Ab aquesta seran dos ja las societats regionalistas que hi haurà a Lleyda. Avant y fora.

Diu *La Veu de Catalunya*: «Aprobat definitivament los Estatuts del «Club autonomista català» s'ha constituït la Junta Executiva, la que comensarà aviat las tasques d'una propaganda activa, principalment entre las classes industrials.

Segons nostres notícies publicarà aviat aquest «Club» un manifest dirigit als catalans, essent uns dels particulars propòsits de la nova societat, estudiar tots els problemes d'actualitat que s'presentin, donant en cada cas solucions informades en l'esperit de la terra. Aquestas manifestacions las farà el Club Autonomista Català per medi de fulls volants que farà estampar ab profusió, a quin efecte entre ls carrecs de la Junta hi figura al d'un editor de publicacions.

Quan la sequia comensava ja a fer perillar la cullita de tardanes, ha comensat a ploure una petita mica alguns dies seguits, mantenint les plantes que no s'havien ja fet malbé y vivint esperances de no perderho tot als pobres pagesos de la comarca. Lo dimars 8 d'Agost va caure un valent xafech, barrejat a Girona ab alguns grans de pedra, que per ser poch y de curta durada no poden haver fet gayre mal. La pedregada sembla fou més forta en l'Empordà petit y a prop del mar.

En algunas poblacions de Galicia ocorregueren lo dimecres darrer alguns mohiments sistmichs ó terratrèmols, afortunadament d'escassa importancia.

Lo die de St. Joaquim se celebraran en lo Santuari de Nuria solemnes festes religioses, ab quin motiu s'hi prepara un gran aplèch de gent del pahís y forasters que estiuejan a les nostres viles de montanya; Ribes, Ripoll, Camprodon, Olot, etc. etc.

Divendres passat tinguerem lo gust de tenir entre nosaltres al jove sacerdot y ferm catalanista Rvt. D. Norbert Pont y Sagué, de pas per la vila de Perelada ahont lo portan uns estudis històrich-jurídichs que té entre mans. Aprofità la seva estancia a Girona visitant los principals monuments de la ciutat y el Museu de la provincia, en lo quin fixaren principalment la seva atenció los objectes prehistòrichs y la colecció d'antiguitats emporitanes, que ja comensa a fer goig y més ne faria si dit establiment pogués disposar de més fondos dels que disposa. De tots modos, molt s'ha fet ab la protecció que li dispensa la Diputació provincial en la mida de les seves forses, protecció que es té segurs no ha de faltari en lo successiu.

Ha mort a Barcelona la jove esposa de nostre amic lo renomnat pintor D. Alexandre de Riquer, al qui enviem la expressió de nostre sentiment per la perduda irreparable que ha suferit.

S'ha publicat lo fallo del Jurat del Certamen literari obert per «L'Escut Emporità» de la Bisbal, quina repartició de premis tindrà lloch lo dia 17 d'aquest mes. Los premis donats son quatre y ls accésits quinze, haventse concedit també varies mencions honorífiques. Los noms dels autors de les últimes se faran públics, entregantse un diploma, si així ho sollicitan los interessats.

LLIBRES REBUTS

BUTLLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA. — Any IX, Núm. 53.

Lo número corresponent al mes de Juny d'aquesta important publicació conté l'següent sumari:

Lo Priorat de Bon repés y les pretensions de la mitra Urgell en 1786. (acabament) per lo Dr. Jaume Pasqual, transcrit per F. Carreras Candí. — Secció oficial. — Crònica del Centre. — Fulls 8 de L'art religiós en el Rosselló. Fototipia: Iglesia y campanar de Cuzú.

Discurs pronunciat en la solemne festa dels Jochs Florals celebrats lo dia 13 de Maig de 1899 en los Camps elíptics de Lleyda, per lo Il·ltre. Sr. D. Jaume Collell, etc., - 33 p. en 8.º — Barcelona, Est. de La Renaxença, 1899.

Valent y apropiat discurs sobre la significació dels Jochs

Florals catalans, en lo quin l'estat present de l'antiga Seu lleydatana dona peu a Mossen Collell pera fer una alegoria sobre lo qu'era, lo que es y lo que pot y deu ser la nostre patria Catalunya, extenentse en patriòtiques consideracions sobre l'seu pervindre y en sanitosos concells pera facilitar la obtenció de la autonomia a que aspirém. «Si venen noves complicacions—diu—y nous desastres ens amenasen, no n'tindrem la culpa ls catalans que demaném la autonomia; y la volém, perquè volém regenerarnos de veritat; perquè regenerarse, enteném que vol dir tant com tornar a ser engendrats, es a dir, ser lo que fórem, un poble lliure ab ses lleys propies, un poble ben regit, administrantse lo seu;...» No estranyém que ls accents virils del canonge vigatà impressionessin l'auditori y li procuressin una merescuda ovació; ara, lo que convé es que les doctrines desenrotllades en lo discurs arrelin fondo en los cors de quants l'escollaren y de quants lo llegixin, y aquesta tasca correspón de dret a l'Associació Catalanista de Lleyda, la quina estém segurs trevallará de ferm pera durla a bon terme.

LOS CONFLICTES D'ESPAÑA Y LO CATALANISME — (edició catalana, castellana y francesa) — Folleto de 120 planes en 4.º

Ab aquest títol, *La Veu de Catalunya* ha publicat lo discurs que llegí l'president de la «Lliga de Catalunya» don Joseph Franquesa y Gomis lo dia dotze de Deembre del passat any 1898, ab motiu de la sessió inaugural del curs, discurs que llavors no pogué publicarse per estar en estat de setí, pero que tant prompte axecat aquest se va afanyar a publicar sencer *La Renaxença*.

Son molts, donchs, ja ls que l'han llegit y que coneixen sos mèrits y trascendencia, pero axó no priva de que trobem molt plausible una edició de propaganda y de propaganda en tres idiomes: català, pero que se n'enterin tots aquells a qui més convé y als qui hagués pogut passar desapercebut; castellà, pera que puguin llegir-lo, si volen, los qui acostuman a parlar del Catalanisme y dels catalanistes sense conèixer aquell ni per les escobertes y aquestos ni de vista, y francès, perquè com a llengua molt coneguda pels pobles civilisats de més enllà dels Pirineus, permeti als pensadors y gent de seny que s'preocupan de l'estudi dels mohiments socials y polítichs dels pobles y de les manifestacions del seu esperit, ferse càrrech de lo que es y lo que vol lo Catalanisme y pendre nota de la seva existencia y significació.

Es impossible en poques ratlles ferne un extracte y ni tant sisquera donar una idea del contingut del nutridíssim treball del senyor Franquesa; nos concretarem, per consegüent, a recomanarlo als nostres llegidors y a tots los catalans, y a fer la enumeració dels epígrafs dels párrafos en que en la nova edició s'ha dividit, que son aquestos: — Exposició del tema. — La darrera catàstrofe. Comparació entre la cayguda de la Espanya colonial y la de Catalunya autònoma. — Insensata conducta observada per tothom durant la guerra. Compliment de les prediccions catalanistes. — Sacrifici inútil de la joventut espanyola. — Postració actual d'Espanya. — Falsas explicacions de la causa dels desastres. — La causa real de tanta ruïna. La Historia d'Espanya, «Don Quijote». — Funestíssims efectes del caràcter espanyol. Sa tendencia a la absorció; son orgull y sa crueltat. — La lleugeresa espanyola. Son culte a las formas aparentes. Son horror a la llibertat. — Indicis de novas corrents reformadoras. — Migrats plans de regeneració del polítichs y de la gent d'ordre. — La única solució definitiva. La autonomia. La verdadera patria. — Lo regionalisme s'imposa. — Situació actual del catalanisme. Necessitat d'una propaganda activa. — Las darreres ofertes fetas per alguns homes públics. Nostra conducta. — La unió dels catalans serà la victoria de Catalunya.

SECCIÓ LITERARIA

D'ART

El ingenioso hidalgo Don Quijote de la Mancha, ha sigut posat en música per lo gran Strauss: lo músich alemany que per sa factura s'acosta més a Wagner ha fet una obra maravellosa: lo títol de la obra es aixís en castellà, tal com ho va fer Cervantes: allí surt Don Quijote, Sancho, l'escena de venteros, y sobretot el ataque a los molinos, quins molins s'vehuen rodar; tal es lo motiu musical qu'anima el cuadro qu'allí s'veu, la furia de Don Quijote y el volteo. La música es originalíssima. Moreno Carbonero ha il·lustrat en cuadros lo Quijote, pero de posarho en música havia de ser un autor de gran talent com Strauss. Algún autor francès havia volgut posar a Don Quijote al Teatre, pero la cosa no resulta: en drama musical si. Strauss ha tingut a Alemanya una ovació atronadora y ja estich esperant veure a *Don Quijote* posat en solfa, donar la volta a tot lo mon. A Barcelona ja hi arribará, y allavors, com succeeix quasi sempre, veurém al Don Quijote de l'Strauss, comprés molt més aviat a Barcelona qu'a Madrid. Si, perquè l'caràcter català s'enmotlla més a reflexionar, a escoltar seriament sobre l'indole del motiu que domina en la composició, y per més intrincada que sigui l'agafa depressa: y una vegada compresa se desborda l'entusiasme y aplaudeix en gran, com poble que

sap sentir. Y com gracias a Deu tenim mestres de gran valer y la música clàssica s'ha desenrotllat molt a Barcelona, d'aquí que no desespero de veure l'*Don Quijote* anunciat en los programas dels grans concerts. Aquesta notícia que la trech d'un diari francès m'ha satisfet tant que no puch menos de donar-loshi la nova notícia, per lo que puga valer, que ja sé que valdrà....

Y parlant de música tinc de dirloshi que cada dia faig visites a Grieg, Chopin y al gran Beethoven, y es que lo mestre Nicolau ne té la culpa: quan era estudiant a Barcelona, un amic me va portar al grans concerts dirigits pel mestre, y ja vaig formar desseguida fila dels assiduos devots y concurrents: després sempre qu'he estat a Barcelona he anat seguint, y are, en las vacaciones d'estiu, quan lo sol pica de veras me dirigeixo a una casa ahont hi ha una mamà y dos fillas que son unas virtuoses: allí los grans mestres tenen la sort d'esser admirats, y cada dia una petita conversa no ve malament: y jo que no sabia aquestas cosas també vaig formar desseguida. A Barcelona al mestre Nicolau l'hi dech lo més gran bé, del qual l'hi donch las més expressivas gracias: després d'espigolar per las gramáticas grega y hebrea, qual estudi era bastant pesadet, sempre venia bé d'anar a veure al mestre y sentir la conversa qu'ell ab la seva batuta sostenia ab lo públich, y l'veure com aquest rebia aquell regalo que semblava que las mans s'hi trencavan, encara m'agradava més. Veyam l'Strauss ab lo seu *Quijote* que dirá.

F. BOSCH ARMET.

Prats de Molló 4 Agost 99.

A.....

Cada volta que m'demanas que t' digui lo qu'es l'amor, jo baixo ls ulls ab tristesa y després... ja no t' responch. Y perquè may te contesto tu dius que no ho sé tampoch; No ho creguis, no. si jo callo es per falta d'expressió, perquè mossen llabis no saben com dirte lo qu'és l'amor. Es cosa que no s'explica y que s'ent dintre del cor, es un sentiment de l'ànima y també un desitj del cos; es un afany de delicias, y es un deliri de boig que fa patir quasi sempre, y a voltes, fa gosar molt. Una crudel malaltia que no coneixes per sort, es una pedra foguera que llensa espurnes de foc.... y es, en fi, l'estimar tant com jo t'estimo, l'amor!

A. LABRAL.

Agost 1899. — Girona.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Girona del die 12 d'Agost

Especies	Mesures	Pessetes
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	16'50
Mestall	»	13'00
Ordi	»	7'75
Séfol	»	00'00
Civada	»	7'50
Besses	»	12'50
Mill	»	14'00
Panis	»	16'00
Blat de moro	»	13'00
Llobins	»	8'50
Fabes	»	12'50
Fabó	»	13'50
Fassols	»	20'00
Monjetes	»	22'00
Ous	Dotzena	01'10

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Dimecres 16. — St. Roch, St. Jascinto y Sta. Serena.
Dijous 17. — St. Llibert y St. Mamet.
Divendres 18. — St. Agapit y Sta. Elena.
Dissapte 19. — St. Magí, St. Mariano y St. Lluís.
Diumenge 20. — St. Joaquim, St. Bernat y St. Flibert.
Dilluns 21. — Sta. Joana Francisca Fremiot.
Dimars 22. — Ss. Sinforià, Fabricià y Zórich.
Dimecres 23. — St. Felip Benici.
Dijous 24. — St. Bartomeu y Sta. Aurea.
Divendres 25. — St. Lluís y St. Genís.

Quarantia Hores.

Dels dies 12 al 19 en la iglesia de St. Pere; del 20 al 25, en la de les Capetxines.

Girona. — Establiment tipogràfic de Pacia Torres.
Plassa de la Constitució, 9.

Guía del viatger en la Comarca

Amer. — Estació fèrrea. Ferrocarril de Girona a Olot y carretera de Sta. Coloma a Olot y de Girona a Anglés a 18 km. de Girona.

Anglés. — 14 km. de Girona. (Vegis lo dit referent a Amer).

Arbucias. — 36 km. de Girona. Carretera de Hostalrich a Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Girona. Prop. la carretera de La Bisbal a Figueras.

Bagur. — 44 km. de Girona. Carretera de Girona a Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassá a Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Girona. Carretera de Girona a Olot. Ayguas sulfurosas.

La Catalana. — Ferreteria, quincallería y mercería. — Mercadal 7 y Plassa de la Constitució 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Girona a Olot y de Figueras a l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 km. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Carretera desde Llagostera. Ayguas termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — Cotxes de abdos establiments a tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols a Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de las Abadessas.

Cassá de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Girona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 km. Carretera de Figueras a Rosas.

Figueras. — 32 km. Estació ferrocarril de T. B. y F. Carretera de Barcelona a la Frontera y limit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiencia. — Jutjat de 1.ª instancia. — Sucursal del Banch d'Espanya. — Institut de 2.ª ensenyanza. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C.ª. en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barangé y fills. — Fábrica de sabó a Girona, Granelers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguera. — Fabrica de ciments y cals hidráulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Lliurella y C.ª. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescencia per gas. — Plassa del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camisería y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet y C.ª. — «La Gerundense». — Fábrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassá. — Gran magatzem de paper pintat pel decor t de habitacions. Gran varietat de mollluras. — Constitució 11.

Academia de Bellas Arts pera senyoretas. Directora D.ª Carme Riera. Plassa del Correu, 9. boliga. Casa del capellá de las Germanetas dels pobres.

Camilo Fontbernat y Roure. — Cirugia. — Especialista en malalties dels peus. — Progrés, 23. perruquería.

Hostalrich. — 39 km. Estació ferrocarril de T. B. y F. y carretera fins a Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 km. Estació Tramvia Flassá a Palamós. Carreteras de Girona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 km. Carretera de La Bisbal a Girona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 km. Limit en la carretera de Barcelona a Fransa. Banys de la Mercé. (Ayguas sulfurosas).

La Sella. — 16 km. Estació ferrocarril de Girona a Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Girona a Olot.

Llagostera. — 24 km. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras a id. y a Caldas de Malavella.

Llansá. — 41 km. Estació ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 km. Carretera a la estació de Blanes, y carretera fins a Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 54 km. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 km. Carreteras a Girona, Figueras, Sant Joan las Abadessas y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 km. Estació Tramvia Flassá a Palamós y carretera de Girona a Palamós.

Palamós. — 44 km. Estació del Tranvia de Flassá, limit de las carreteras de Sant Feliu y de Girona.

Rosas. — 44 km. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 km. Ferrocarril fins a Girona; carreteras a Girona y a Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 km. Carretera a la estació de Hostalrich y a Vich. Ayguas acidulo-carbonicas.

Sant Pere Pescador. — 27 km. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 km. Carretera desde la estació de Sils (T. B. y F.) y carreteras a Girona, Olot y Barcelona. Ayguas termals.

Torroella de Montgri. — 32 km. Carretera desde la estació de Verges y desde Girona. Banys de mar al Estarlit.

Tossa. — 41 km. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreres. — 34 km. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 km. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyá. Hotel Cambrinus. Centre de excursió al Montseny.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companias de segurs sobre la vida reunidas

Carrer mple 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15.000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235,908'05 pts.

Capitalis assegurats desde la fundació de las C.ªs fins al 31 Dbre 1897. 203.-80,352'95 »

Pagat per sinistres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 13.382,881'61 »

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas. — Narcis Boadas

DENTÍFRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antiséptic per evitar las caries y demás enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Kola del Dr. Roca. — Tónico neurasténic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d' ahorro.

Vi Iodo Tánic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tánic Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de fetge de bacallá, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afeccions del pit y reumatisme.

Tots los vins son a basse de Jerez y Málaga legítims

De venda a casa l' autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Amedler)

Cort-Real, 4. — Girona

LO GERONÉS

PERIÓDIC PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Llibertat 31

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

Estranger. 150 peseta trimestre
Un número sol. 0'10 id.

Girona. 1 peseta trimestre
Pora. 1'25 id.

CORREUS

Entradas

Madrid.	9'30 matí.
Barcelona.	9'30 m. y 5'45 t.
Fransa.	7'30 m. y 3'20 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30 m.
Olot y sa línea.	5'30
S. Feliu de Guixols	6'21 m. y 2'11 tarde
Amer y sa línea	6'30 m.
S. Aniol y sa línea.	7'00 m.
Estanyol y sa línea.	7'00 m.

Sortidas

Madrid.	2'30 tarde.
Barcelona.	6'30 m. y 2'30 tarde.
Fransa.	8'30 m. y 5 tarde.
Puigcerdá y Ripoll	11'00 m.
Olot.	11'00 m.
S. Feliu de Guixols	9'06 m. y 5'35 tarde
Amer.	10'00 m.
Sant Aniol.	10'00 m.
Estanyol.	10'00 m.